No. 2058 Zaterdag 16 Juni 1923. 40ste Jaargang

# AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

## Ernest Renan.

IV

*(Slot.)*

Over alles en nog wat — de omni re scibili et de quibusdam aliis — heeft Renan gedurende zijn lang schrijversleven de meest verschillende en vaak volstrekt zich tegensprekende oordeelen uitgesproken.

Want al was een voornaam gedeelte van zijn werk, het meest verspreide en invloedrijkste, gewijd aan de ondermijning van het kostbaarste dat millioenen op aarde bezitten: toch kunnen alle partijen van de meest uiteenloopende richting bij hem uitspraken vinden, die, ze haast niet krachtiger of meer overtuigend behoeven te verlangen. Aldus vóór en tegen de democratie, vóór en tegen de monarchie, vóór en tegen de moraal, vóór en tegen den godsdienst.

Van niets is hij zeker, hij spot met alles, twijfelt aan alles: behalve aan het speelsche vernuft van eigen ironie. Voor hem bestaat noch waarheid noch leugen, geen goed noch kwaad. Geheel zijn verfijnde eigenliefde bestaat in de aanbidding van zich zelf en steeds nieuwe zelfvertroeteling. De egoïstische genotzoeker heeft dat gif van zijn dor en harteloos scepticisme op berekende, zacht verlokkende wijze uitgestrooid in de harten, en dezen twijfel-aan-alles voorgesteld als een edele, grootsche, aanbevelingswaardige levensbeschouwing.

Dit is het, waardoor hij op zijne tijdgenooten zulk een grooten, verderfelijken invloed heeft uitgeoefend en ze heeft vergiftigd door zijn aanminnig lonkende twijfelzucht. Hij heeft ze geleerd, nergens recht voor uit te komen, steeds een slag om den arm te houden, zich tevreden te stellen met een oppervlakkig dilettantisme, een artistocratische minachting en radicaal pessimisme.

Niet anders luidt het oordeel van de meest ervaren Fransche critici, van een Jules Lemaitre, Paul Bourget, Barrès, Gabriel Séailles enz. Uit de talrijke plaatsen in zijne werken, die dit vernietigende oordeel volkomen wettigen, willen wij er slechts enkele voor den lezer aanhalen. Men kan er gemakkelijk een dikke bloemlezing van maken.

Trouwens in het allerlaatste werk, door hem uitgegeven, heeft Renan zelf zijn lessen kort samengevat in dezen raad aan de studenten der Parijsche Universiteit: „Maar beste jongens, het is totaal nutteloos zich zoo het hoofd moe te maken *om alleen maar in een andere dwaling te vallen. Maakt liever pret* in uw twintig jaren. Studeert ook. *Amusez-vous!* vermaakt u zooveel ge kunt."

Dit woord heeft wegens zijne ongehoorde lichtzinnigheid destijds afschuw en walging verwekt in den boezem zelfs van degenen, die tot dan toe den modernen Judas in zijn nachtelijk omdolen waren gevolgd. En het sloeg te geweldiger in, omdat hij, de *would be* ongevoelige, toen ook nog een drama publiceerde zoo gemeen onzedig, dat men den schrijver, reeds met één voet in het graf, gerust onder de vieze oude mannetjes van Suzanna mag rangschikken. Zelfs zijne vurigste bewonderaats stonden met den mond vol tanden. Zoo vond hij nog in leven de straf voor zijn hypertrophie van 't eigen *ik*. Niet anders verging het Faust die, toen zijn wetenschap en scepticisme hem niet meer bevredigden, zijn geluk zocht in gloeiende hartstochten: na het treurspel van den geleerde kwam psychisch en dogmatisch juist, het treurspel van Gretchen.

Had hij weleer in de leer van Kant „la plus grande, l'unique révélation" een vasten grondslag voor „het sublieme woord: plicht" meenen te vinden, later schrijft hij spottend: „Wij gaan er fier op, streng vast te houden aan den plicht, maar er bestaat evenveel kans dat juist het tegenovergestelde de waarheid bevat. 't Is best mogelijk dat zijn inwendige stem ons bedriegt, en dat heel deze wereld slechts een vermakelijk tooverspel is, waar geen enkele god zich om bekreunt." Goed handelen is slechts zelfbedrog, en 't is volstrekt nutteloos den mensch tot toewijding aan te sporen; het tegenovergestelde ware al even onzinnig. L'homme se dévoue comme l'oiseau fait son nid et nourrit ses petits.

De waarheid en het ideaal zijn voor iederen mensch verschillend.... voor sommigen deugd, voor anderen liefde voor de kunst, eerzucht, reizen, vrouwen, enz. op den laagsten trap de morphine en de alcohol.

.... Waarom zou men dezen laatsten hun ideaal ontnemen? Waarom de dronkenschap opheffen bij wie ze noodig hebben? Il y a tant d' hommes pour lesquels l'heure de l'ivresse est, après l'heure de l'amour, le moment où ils sont les meilleurs!"

Ziedaar den echten lichtzinnigen spotter, voor wien God vaak niets anders is dan een jolige demiourgos, die in heel deze wereld slechts een grappige vertooning ziet! En hij is 't daar geheel mede eens, wil graag meehelpen. Deugd is immers naar alle waarschijnlijkheid maar een woord: hij zal er zich niet door laten beetnemen, maar toch, moest hij het leven opnieuw beginnen, zou hij deugdzaam zijn even als vroeger. Een soort instinct zegt ons: Houdt moed, lieg maar raak ten voordeele van den Eeuwige, en laat niet na deugd en toewijding als ernstige dingen te verdedigen.

Had hij kuischheid herhaaldelijk als het schoonste sieraad der meisjes van Bretagne geprezen, geheel anders luidt weer zijn oordeel, waar hij durft schrijven: „Si l'on soutient que la chasteté est, au fond, un comble de sensualité, la pudeur un comble de coquetterie, je ne conteste ai pas."

De lezer heeft hier een staaltje van de verfoeilijke gewoonte van Renan, den lezer eene meening in den mond te leggen, welke hij zelf niet uit durft te spreken.

In een redevoering te Tréguier (1884) verklaarde Renan, dat hij slechts in ééne zaak nooit veranderd was: in zijn liefde voor de waarheid. Dit zal mijn grafschrift eenmaal moeten zijn: *veritatem dilexi.*

Toch dankt hij God later, „omdat hij de waarheid voldoende verborgen heeft en aldus den mensch toegestaan, maar, steeds te blijven twijfelen."— Had hij in zijn gebed tot de blauwoogige Minerva op den Acropolis, die hij met groote devotie vereerde, deze godin beloofd zijn twijfelzucht te laten varen: hij zal God bidden, hem toch nimmer van sceptisme te bevrijden, car je serais moins beau, bien que plus heureux. Indien de waarheid hem ware te gemoet gekomen, hij zou zijn oogen hebben afgewend: alléén om het genot van den twijfel en het zoeken te blijven genieten. Sterker nog: God zelf, l'Eternel, gelast zijn bode Gabriël, aan de menschen Zijn bijzondere liefde te verkondigen voor de twijfelaars en de ongeloovigen: ceux qui me nient, entrent dans mes vues.

Denk daarom niet, dat hij ooit de wapenen opnam om zijne aan de Duitschers ontleende leer tegen de aanvallen zijner tegenstanders — en alleen in Frankrijk kon hij er zeventig tellen— te verdedigen. Immers dit was juist geheel zijn leer, zooals een scherp criticus zich uitdrukte, er geene te hebben.

Had hij met puriteinsche gemaaktheid de corypheeën van de zedeloosheid en de vrijdenkerij gehekeld en de Fransche lichtzinnigheid tegenover den ernst der Duitschers scherp gegispt: later vond hij voor Voltaire en Bérenger slechts woorden van lof: „Ik heb veel kwaad gezegd van den God „des bonnes gens:" wat had ik ongelijk! die God toch is niet verkeerd; heeft nooit kwaad gedaan: door pretmaken beantwoordt men 't best aan de inzichten der voorzienigheid". Nu weet echter iedereen, dat die God „des bonnes gens" van Bérenger volstrekt niet de God is der goede zeden.

Wordt hem door zijne vrienden er op gewezen, dat hij toch wel wat al te lichtvaardig het kwaad vergoelijkt, dan luidt zijn antwoord zelfgenoegzaam: „l'immaculé a le droit d'être indulgent. Hij volgde hierin slechts het voorbeeld van Jezus met den Verloren Zoon!"

Over zijn minachting van Frankrijk en bewondering van Duitschland werd reeds vroeger het noodige gezegd. Later echter, vooral sedert den oorlog van 1870, toen de republiek hem zijn leerstoel aan het Collège de France teruggaf en allerlei officieele eerbewij-



## Curaçaosche Ditjes en Datjes.

Nog eventjes tunnelen, heel eventjes maar. Ben aan 't interviewen, en daarenboven aan 't snorren geweest in allerlei paperassen over dat chapiter. En warempel daar tikte ik heel toevallig 'n ouwe *Graphic* op den kop met geïllustreerde beschrijving van den indertijd zoo beroemden *Blackwall Tunnel* te Londen.

Daaruit 't volgende opgediept.

De *Blackwall Tunnel*, waardoor ik in mijn verlofjaren heel wat gewield en getippeld heb, werd begonnen in 1892 en voltooid in 97.

MR. ALEXANDER BINNIE was de ontwerper.

Heeft precies gekost 't schijntje van 871.000 Eng. ponden. Hoeveel marken zouden dat nu zijn?

Lengte van in-tot-uitgang 6.200 voet.

Aan den *Kent*-oever glooit de helling 1'36 — over 'n lengte van 2.408 voet, aan den overkant *Middlesex*, 'n ietwat langere dito — 1'34 — van 2.579 voet.

Diameter van den tunnel 27 voet.

Breedte van rijweg 16 voet.

Twee trottoirs ieder van 3 voet.

Top van tube is 34 voet onder 't water.

Dat is dat.

Doet dit staatje U ook niet denken aan den aartsvervelenden rekenbaas Boeser, die zoo menig uurtje van mijn kinderjaren vergald heeft.

Doch serieus, zeg nu 's eerlijk of 'n IIe uitgaaf van dien *Blackwall Tunnel* niet geknipt is om te rusten in onze Willemstadsche havenbedding?

Maar wie zal dat betalen, z. l. G.?

Mag ik U eventjes verwijzen naar mijn vorig geschrijf, ik val niet gaarne in herhalingen, ik ben toch geen repeteerende breuk of 'n gramafoonplaat?

* * *

'n Vriendenhand stuurt mij 't volgend uitknipsel, wat ik letterlijk copiëer:

„Een tunnel van Europa naar Azië."

„In het begin van 1918, toen de oorlog nog op z'n hevigst woedde, werd „te Constantinopel een Duitsch-Turk„sche tunnel-maatschappij gesticht, „wier geldgeefster de Duitsche bank „was, teneinde een vaste verbinding „tusschen Constantinopel en Azië tot „stand te brengen. De tunnel zou 200 „à 300 millioen goudmarken, kosten, „en men hoopte het werk in 10 jaren „te kunnen voltooien. Door de ne„derlaag der centralen verdween met „Enver Pasha ook het schoone tun„nelplan. Thans wordt het tunnelplan „echter weer ter hand genomen. Een „Duitsch en Engelsch concern zijn be„zig met de noodige voorbereidingen. „De nieuwe Turksche regeering schijnt „inmiddels van plan te zijn beiden „groepen concessies te geven, wat „volgens haar het eenig middel is de „tarieven laag te houden. De tege„lijkertijd geprojecteerde brug schijnt „echter hoegenaamd geen kans te heb„ben, daar een tunnel *billijker* is, en „*economischer* geëxploiteerd kan wor„den"

Reuze-interessant die aanhaling, vindt U niet?

't Is me daarom 'n lust, 'n weelde, want 't kan te pas komen, 't volgende vast te leggen:

1o. Dat 'n tunnel èn BILLIJKER èn ECONOMISCHER *geëxploiteerd* kan worden, dan 'n brug.

2o. Dat die Bosporus-tunnel, èn aan de oever van Constantinopel èn aan die van Skutari zich met *twee* zwaaien of ombuigingen omhoog wentelt, waaruit blijkt, dat zulk een zwaai toch eigenlijk niets om 't lijf heeft, en er volstrekt niet die *zeer* groote bezwaren aan vast zitten, als schrijver beweert in sympathiek Amigoe artikel van 19 Mei l.l.

3o. Dat de electrische tunnelverlichting dag en nacht heelemaal niet kostbaar behoeft te zijn, daar je van alle kanten in fel stroomend water zit, wat je ideale turbine is om mechanische energie te leveren voor je dynamo's, je krachtfourneur van hel pinkende schitterlichtende gloeilampjes zonder tal.

***

En nu eventjes de keel geschraapt, 'n glaasje water naar binnen gedruikeld, en vol moed aan 't interviewen gegaan over deez' question brûlante over de Willemstadsche oeververbinding.

Tot mijn spijt, mag ik naam van den geïnterviewden niet noemen, laat ik daarom volstaan met te constateeren, dat die persoon in kwestie op technisch mechanisch gebied ze'n sporen reeds lang verdiend heeft.

Morgen!
Morgen!
Goed geslapen?
Ja, dank u,
Hoe maken ze 't thuis?
Nu, dat gaat wel.

Zeg, ik moet je 's eventjes hebben, en toen stak ik van wal met 'n recht op den man af: Wat denk je van mijn tunnelplan?

— Nou? mag ik 't is ronduit zeggen? 'n *Fata morgana*, hoor.

— Zoo, bedoel je daarmee dat 't *technisch* onmogelijk is?

Neen, dat niet, *'t gaat*, maar 't zou millioenen kosten, en waar haal je die vandaan?

— Geld, geld, altijd dat vervloekte geld, maar apropos, dat gehannes met die - excuseer me- reuze-rot-brug kan toch zoo niet blijven?

En toen kreeg ik 'm op ze'n praatstoel.

Hoor 's, Jan Paul, die oeverbinding met pontons moet je heusch zoo ver niet weggooien, er is heel veel goeds in, als de boel maar in orde is, alles goed functioneert.

En dat is 't 'n nu juist bij onze Emmabrug, daar is de boel bijlange niet in orde.

Hoor die machine 's werken, 'n vakman krijgt er meelij mee, zooals ze blaast en kraakt en stoot.

Voortdurend zijn ze dan ook aan 't repareeren, laatst nog gezien.

'n Pen was losgewerkt, wat in zoo'n rammelzootje heelemaal niet te verwonderen is. Die bewuste pen werd eventjes vastgezet.

Vermoedelijk was tusschen de stift, die in de schijf komt, 'n blikje of stukje koper gestoken, en daar ging 't er op los, ram er maar in, jongens, met 'n flinke hamer. Bramen en pitten op pen hindert niet, daar is de vijl goed voor. Komt er een met 'n vijl aangeloopen, nog wel 'n groote, om toch maar flink op te kunnen schieten, maar de man kon nog geen vijl in ze'n handen houden. Weet je wel, Jan Paul, dat 't vasthouden en 't behandelen der gereedschappen den vakman kenmerkt?

Wel, die gespierde zweetende krachtmensch begint met ze'n reuze vijl die arme pen te mishandelen, tot dat eindelijk 't metaal er weer overgaat.

Voor 't oog zit die pen vast, maar je vraagt je af voor hoelang, en zoo zijn alle reparaties naar rato. Iemand die er verstand van heeft, rollen bij 't aanschouwen van zulk broddelgeknoei de tranen over de wangen.

Dan de ketel.

Als de machine loopt, blaast er meer water dan stoom uit de glannen, en hoor je geregeld waterslag, wat de machine onregelmatig en slecht doet loopen.

De stoom, die door dit keteltje (op de christelijke zeevaart „zuurpot" genoemd) geleverd wordt, is nat, en

zen zijn deel werden, was hij beter over de Fransche wetenschap te spreken. Was hij onder Louis Philippe ultraradicaal, na zeventig wordt hij streng monarchaal en op zijn ouden dag weer tegelijk democraat.

En nu zijn godsdienst? Zijn diep gewortelde, steeds groeiende haat tegen het Katholicisme — aan het sceptisme zoo essentieel vijandig — vertoont zich maar zelden anders dan in zoetsappige, ironische zinswendingen. Daarbij ook uitingen, die best een plaats zouden vinden in eene verdediging van het Christendom, b. v. „de boer zonder godsdienst is wel het weerzinwekkendste beest en nauwelijks een mensch;" of ook „de mensch heeft slechts waarde naar gelang van den godsdienst zijner jeugd en die zijn geheel leven doorgeurt."

Voor den gewonen man vindt hij den godsdienst noodzakelijk en dan is het Katholicisme zeer geschikt; doch, bescheiden als steeds, zegt hij ook: „Ah! pour ne pas croire, il faut être bien savant ou bien mauvais coeur!" of ook nog: „in werkelijkheid zijn er maar weinigen die het recht hebben, niet aan den Christelijken godsdienst te gelooven". „Vandaar mijn manier van doen: op 't platte land ga ik naar de mis, in de stad spot ik met die er heengaan."

Eindelijk, zegt de *J.-P.*, moeten wij aan deze bloemlezing een einde maken: De laatste ambitie van Renan is ten slotte, om na zijn dood als keurig klein kerkboekje in zwart marokijn tusschen de fijne gehandschoende vingers van een jong meisje in de kerk te komen.

Uit het voorgaande zal, hoop ik, voldoende zijn gebleken, dat géén Christen ooit aan de verheerlijking van dezen goddeloozen spotter kan meedoen: noch ook een Franschman, die gevoelig is voor de eer van zijn land. Laat het genoeg zijn, dat tot ergernis van alle Bretons en weldenkende Franschen, te Tréguier zijn geboorteplaats, in 1903, een weinig minder verachtelijk renegaat Emile Combes het standbeeld van Renan heeft onthuld.

Het is gelukkig zoo potsierlijk en leelijk als de vurigste Breton het zich maar kan wenschen. Men krijgt de gedachte aan een vetten aangeschoten koetsier op een bank ineengezakt, en die bang is dat men zijn hoed zal kapen. Achter deze dikbuikige figuur met een gezicht als een oliekoek, rijst een hoekige, lange, schrale [illegible] miss omhoog, die Minerva moet voorstellen: eene allegorie die uitmunt door nieuwheid! Minerva met een tak in de hand maakt een gebaar, alsof zij het dikke mannetje een pak slaag wil geven.

De Katholieke Bretons hebben recht tegenover dit standbeeld een Calvarieberg opgericht, als een eerherstel aan Christus, wiens Godheid Renan durfde loochenen.

## Aankomst en ontvangst

van den

## Pauselijken Delegaat

## Mgr. B. J. Gijlswijk, O. P.

### te Kaapstad.

In *The Southern Cross, the Catholic Newspaper of South Africa* van 2 Mei vonden wij uitvoerige bijzonderheden over de schitterende ontvangst van Mgr. B. J. Gijlswijk, O. P., Apostolisch Delegaat van Zuid-Afrika, te Kaapstad, waarvan wij hier een kort relaas geven.

Den 9n April uit Holland en den 13n April uit Southampton vertrokken aan boord van de *Armandale Castle*, kwam de boot juist op den vastgestelden dag 30 April, den feestdag van de H. Catharina van Senen, te Kaapstad aan.

Het was een dag, die altijd gedenkwaardig zal blijven in de geschiedenis van de Katholieke Kerk van Zuid-Afrika, een dag, die een grooten stap nader beteekent en den band nog nauwer zal toehalen van Zuid-Afrika met Katholiek Europa, met de heilige tradities van Rome, een dag, die onuitwischbaar zal blijven voortleven in de herinnering van alle Katholieken, priesters en leeken, die het voorrecht hadden zich te vereenigen rondom den Apostolischen Delegaat.

Allerlei gedachten doorkruisen ons hoofd, zegt de verslaggever, op dezen morgen bij deze receptie aan boord.

De eerste planting van het kruis op onze kust door Diaz, de aventuren en ontdekkingen van Da Gama. Wij doen een sprong over de eeuw van donkere geschiedenis, de eeuwen van vervolging en kwellingen, die de Katholieke Kerk in Zuid Afrika te verduren hadden en zien thans in den Apostolischen Delegaat, den eminenten Dominikaan, den opvolger van de vroegere Jezuïten en Franciscanen, die in het gevolg van de ontdekkers gekomen waren, maar met dit verschil, dat thans de Aartsbisschop Mgr. Gijlswijk komt als de geaccrediteerde vertegenwoordiger van Z. H. den Paus, direct benoemd door den Opvolger van St. Petrus in een beschaafden staat, overstroomd, gelijk alle moderne beschaving, met twijfel en ongeloof. Hij komt als de pionier van de Christenheid, om het oude eenvoudige Evangelie der Apostelen, den Christus te prediken en de verlossing van het menschdom door Zijn goddelijk lijden. Hij komt als de directe woordvoerder van den opvolger van Christus, van den H. Vader Paus Pius. In dezen tijd van onverschilligheid en rationalisme, van gebrekkig geloof en ongeloof, hooren de Katholieken weer de stem van Christus, zooals de Apostelen ze gehoord hebben: „Wien zeggen de menschen, dat Ik ben?"

En tusschen de wolken van twijfel [illegible] duidelijke stem van de Katholieke Kerk, in vereeniging met de stem van Sint Petrus, den Prins der Apostelen:

„Gij zijt Christus, de Zoon van den levenden God."

* * *

Het was een zonnige, frissche wintermorgen. De hellingen van den ouden Tafelberg prijken nog met een levendig groen na de laatste herfstregens, terwijl de stad beneden aan zijn voet nog in ruste lag, toen de *Armadale Castle* reeds aan de kade lag vastgemeerd.

Al spoedig was het een druk beweeg aan boord van priesters en leeken, van representanten van allerlei corporaties, van rapporters en photographen, die zich allen verdrongen om zijn Excelentie te zien, te begroeten en hun opwachting te maken. Daarna stilte, en sprak de Eerw. Heer O' Rourke, Vicaris-afgevaardigde de de eerste officieele woorden van welkom met een stem, waarin aandoening door alle aanwezigen werd opgemerkt. Daarna liet Zijn Exc. zijn blik gaan over de groote menigte en met zijn Hollandsch accent, aan de Afrikaanders zoo wel bekend, antwoordde hij: „Hoe zal ik u allen bedanken? Toen ik het vorig jaar in Zuid-Afrika was, ging ik uit en in, nauwelijks wist iemand iets van mijn bezoek. Nu komt gij allen om mij zulk een enthousiast welkom toe te wenschen... Doch het is niet voor mij, dat weet ik, het is om den Heiligen Vader te huldigen, wiens afgezant ik ben.... God zegene U allen, Katholieken van Zuid-Afrika.... Ook ik zal uw land liefhebben. Laten we allen strijden tot de glorie van God en zijn H. Kerk, voor de eer van ons land. Alle katholieken zullen hopen wij. ons hun vertrouwen schenken.... En gelijk wij trouw zijn aan het Geloof der Apostelen, laten wij ook trouw blijven aan orde en en plicht in ons burgerlijk leven.

De hooge trappen met haar leuningen van de St. Mary's Kathedraal te Kaapstad waren versierd met vlaggen en de Pauselijke driekleur. Het Pauselijk wapen hangt boven het portaal. Een dichte menigte vulde de straten.

In de Kathedraal zijn reeds bijna alle plaatsen ingenomen.

Precies ten half 10 klinken van uit de verte de eerste tonen van het muziekkorps der Salesianen [illegible] de processie in 't zicht. Het lange grijze regiment der Cadetten der Broeders Maristen, dan de lange rij van automobielen.

Uit het eerste motorrijtuig stapt Zijn Excellentie gekleed in zijn Dominikaansch bisschopskleed, zwart met wit afgezet, met de roode bonnet.

Een geweldig applaus barst op hetzelfde oogenblik los. Honderden niet-Katholieken staan mede geschaard rondom de kathedraal nieuwsgierig om deze ongewone ceremonie te zien.

Konden zij er de beteekenis van begrijpen en inzien, dat nu een nieuw hoofdstuk begint van de katholieke beschaving en opvoeding van Zuid-Afrika, een overwinning inderdaad van het vergeten geloof hunner vaderen.

Voor den ingang der kathedraal vormden de bisschoppen met hun goud en paarsch een heerlijk contrast tegen het witgeel der Pauselijke kleuren.

De Pauselijk Delegaat bestijgt de trappen en stelt zich voor aan Mgr. Rooney. Vicaris Apostolicus van Kaap de Goede Hoop. Daarop trok de processie de kerk binnen naar het hoofdaltaar onder het zingen van: *God Bless the Pope.* Nadat zijn Exc. eenige oogenblikken voor het altaar in gebed had neergeknield, werd het *Te Deum* gezongen en den bizonderen Pauselijken zegen gegeven.

Het was een indrukwekkend oogenblik voor al de Zuid-Afrikaansche Katholieken in de Kathedraal tegenwoordig, toen zij neerknielden om den bijzonderen zegen van den Heiligen Vader te ontvangen uit de hand van zijn gekozen Delegaat. En toen het orgel het *Te Deum* uitgegalmde en de Apostolische Delegaat voor het eerst neerknielde als de afgevaardigde van den Paus vóór het hoofdaltaar van St. Mary en zijn zending aan God aanbeval, waren de harten gevuld met heilige aandoening en menig oog met tranen.

Want deze dag is de dag van een nieuwen triomph van den Zetel van St. Petrus in Zuid Afrika. En nooit meer in het leven van dit tegenwoordig geslacht zal er iets zóó plechtig en verheven zijn als de herinnering aan onzen eersten Apostolischen Delegaat in zijn zwart en witte Dominikaansche kleeding voortschrijdend in de processie in de Kathedraal van Kaapstad naar het altaar, terwijl het koor den algemeenen [illegible] Christelijk geloof aanhief:

*Full in the panting heart of Rome*
*Beneath the Apostle's crowning dome,*
*From pilgrim's lips that kiss the ground*
*Breathes in all tongues one only sound:*
*God bless our Pope, the Great the Good.*

Diep in de harten van de Zuid-Afrikaansche Katholieken ligt de waarheid van de woorden van den Zaligmaker: „Ik ben met u al de dagen tot aan de voleinding van de wereld."

Daarna hield de Apostolisch Delegaat een indrukwekkende rede, waarin hij de geloovigen er op wees, dat de eer en hulde hem gebracht, aan den Heiligen Vader gericht waren, wiens vertegenwoordiger hij was. Hij wees hun er op, dat de snelle verspreiding van de Katholieke Kerk in Zuid Afrika den Paus op de gedachte gebracht had een Delegaat te zenden, want ofschoon vèr verwijderd, kent de Paus hun geloof, hun ijver, hun geestelijke nooden en verlangens. De delegatie zal de relaties tusschen u en den Heiligen Stoel vergemakkelijken. In plaats van lang te moeten wachten op een antwoord van Rome, kunnen de geestelijke belangen vlugger met de delegatie behandeld worden. De delegatie is een hechter band met den Heiligen Stoel. Na hun gewezen te hebben op het nut van de Delegatie, beloofde de Delegaat hun het hart van den Heiligen Vader te zullen verblijden door Hem de volledige schitterende ontvangst te berichten, die zij hem bereid hadden, en schonk aan allen den Apostolischen Zegen.

Daarna bezocht Zijne Excellentie de pastorie en ook het Convent van de Eerw. Zusters Dominicanessen, waar Hij verwelkomd werd door Zusters en leerlingen.

In den nammiddag had er een feestelijke bijeenkomst plaats in de City Hall, welke door een tallooze menigte werd bijgewoond. Daar werd de komst van den Apostolisch Delegaat gevierd met orkest en zang, en door verscheidene redevoeringen ter eere van den Paus en Zijn Delegaat.



## Berichten uit de Kolonie.

### Een Curaçaosch Elftal te Amsterdam.

Op den 2n Pinksterdag den 21n Mei werd 's middag ten 2.30 te Amsterdam op het voetbalterrein der *Zwaluwen* aan den Middenweg een voetbalwedstrijd gespeeld tusschen een R. K. Curaçaosch elftal, werkzaam op de K. W. I. M. booten, en de R. K. V. V. *Zwaluwen*, welke wedstrijd natuurlijk heel veel bekijks had.

Rondom het veld was veel publiek.

De West-Indiëers verschenen in geel-blauwe tenues. Alvorens het spel een aanvang nam, overhandigde de captain der zwarte voetballers een bouquet bloemen aan den aanvoerder van de *Zwaluwen* en hield een korte toespraak in vrij goed Hollandsch.

Het spel was, zooals te verwachten was, gemoedelijk en met een Amsterdamsch overwicht.

De Curaçaoers hadden in *vier maanden* niet gespeeld en telden bovendien vier invallers. De stand was bij de rust 4—1 en het einde kwam met 7—3 voor de *„Zwaluwen"*

(*De Tijd.*)

### De Voorzitter van den K. R.

Met het SS. *van Rensselaer* dat a.s. [illegible] wordt, zal naar wij vernemen, de Heer A. J. Statius Muller, Voorzitter van den Kol. Raad, van zijn tweejarig verlof in Holland doorgebracht, weer in de kolonie terugkeeren. Wij heeten Z. H. Ed. Gestr. reeds bij voorbaat van harte welkom.

### Verdronken.

De Heer Miguel Arvelo, kapitein van de bijlander *Victoria* is komende van Sto Domingo op de hoogte van Coro ten gevolge van een hevigen rukwind door een slag van de fok overboord geslagen en jammerlijk verdronken.

De ongelukkige laat een vrouw met 7 kinderen onverzorgd achter.

### Regen.

Woensdag hebben wij weer voor het eerst, sinds vele maanden van aanhoudende droogte, een paar kleine regenbuitjes gehad.

Een weldaad, zij het ook van korten duur, tegen de geweldige stofplaag van de laatste weken.

---

dus kookt de ketel op. Dat de ketel opkookt, bewijst de modder, die soms aan den buitenkant zit, en daar 'n klein ideetje geeft, van wat 't inwendige van den ketel je te zien zou geven.

De modder wordt met 't opkoken met de stoom meegevoerd naar de cilinders, en richt daar natuurlijk ook de noodige verwoestingen aan. De oorzaak van dit opkoken is meestal 'n vuile ketel, doch kan ook liggen in de groote afname van stoom op 'n zeker oogenblik door de machine, het geen op 'n 'geringe stoomproductie zóó wijzen, in welk geval 'n grootere ketel dient aangeschaft te worden.

Doch, dit laatste is hoogstwaarschijnlijk de oorzaak niet.

Hoe verandering, in casu verbetering, in 't geheel te brengen?

Wel, een of twee nieuwe pontons maken, zwaarder dan die we nu hebben en daarop geplaatst óf 'n meer moderne trekbeweging, óf deze die nu in gebruik zijn geheel in orde gemaakt.

Deze pontons zoo sterk gemaakt, dat ze met de machine één goed geheel vormen, en niet zooals nu, dat 't gedeelte van 't dekje, waarop de kaapstander staat, onder 't loopen van de machine, 'n leelijk scheef gezicht zet.

Op deze pontons of ponton de goed werkende machines, en de ketels geregeld schoon gemaakt, en dan hard gaat ie.

Dan is er nog iets.

De staaldraad, die geankerd staat bij Otrabanda, wordt recht voor de kaapstander geleid door 'n geleirol, waarvan de diameter zoo klein is, dat de bocht, die de staaldraad maakt, te scherp is, wat zeer nadeelig is voor de staaldraad, maar nog meer voor de machine.

Deze geleirollen hebben 'n diameter van plus minus 2½". Waarom niet 'n flinke, stevige, goedloopende geleikap van circa 12" of grooter, waardoor de staaldraad tenminste 'n fatsoenlijke bocht krijgt? Dan kon de brug ook nog tot het uiterste gesloten blijven, en niet, zooals nu soms gebeurt dat de brug al wijd geopend is en z'n 3 stooten al heeft gegeven, terwijl de loods nog niet eens langszij 't schip is.

Ook 't sluiten behoort vlugger te geschieden, en 't is heeleemaal fout ze met de stroom te laten dichtdrijven, zonder de machine te gebruiken.

Wat ook veranderd moest worden is de palbeweging, waarmede de brug wordt vastgezet.

Waarom geen palbeweging, die van zelf pakt en vastzet en alleen bij 't openen losgetrokken behoeft te worden?

Is 't nu genoeg? Neen, nog 'n laatste vraag. Wat is je opinie omtrent de pas in werking zijnde sluitingsuren van de brug?

Wel, me dunkt, dat we ons wel degelijk aan die bepalingen moeten houden, spoedig zal 't ongewone, 't nieuwtje er af zijn, en dan weet men niet beter of 't hoort zoo.

Dan houdt vanzelf dat gemopper op.

Neem bv. eens de Hembrug en Velzerspoorbrug over 't Noordzee-kanaal. Deze blijven voor de scheepvaart hermetisch gesloten, indien 't spoorwegverkeer dit eischt. Alleen als er tusschen 2 treinen voldoende tijdsruimte is, wordt de brug geopend en kan de scheepvaart doorgaan; maar anders, al liggen er ook 10 schepen voor te jammeren, de brug blijft dicht, potdicht, onverbiddelijk.

Men is aan die bepaling nu zoozeer gewoon, dat geheel de scheepvaart van-en-naar Amsterdam zich hiernaar regelt.

Nog iets?

Neen, hoor, dank je wel voor je waardevolle gegevens, ik maak me sterk er 'n *Onder-de-Streep'je* uit te kunnen fabriceeren voor de Amigoe van a.s. Zaterdag.

Ga je gang hoor, gerust, adjuus!

***

Van lange nabeschouwingen hou ik niet.

Behalve 't uitschakelen van mijn tunnel, ben ik 't van A tot Z roerend met z'n gedachtengang eens.

Alleen moet 't mij van 't hart, dat die Amsterdamsche haven dan toch nog heel ver af is van 't ideale, met die sluizen en bruggenboel. Dan is 't Rotterdamsche weggetje naar zee toch wel zoo gemakkelijk, daar loopen de steamers in en uit, precies wanneer ze 't verkiezen.

Of ik nu toch nog vast hou aan dat fata-morganaïstisch tunnelplan?

Ja, hoor, secuur, met alle kracht die in me is, schoon ik heel goed snap, dat ik z'n glorieuze inwijding niet meer beleven zal, en uw kinderen en kindskinderen ook nog niet.

Daarom doet 't me heusch pleizier dit interview uitgelokt te hebben, omdat 't misschien in de bestaande ondragelijke toestand eenige verbetering brengen zal.

Practische raad van mijn 'n-goeie-kijk-er-op-hebber, kost nu geen millioenen, hoogstens 'n mille of wat. Achter 't geestdoodend motief van bezuinigen, waarmee heel wat gesold wordt, kan men nu bezwaarlijk verstoppertje spelen.

Maak die ouwe decadente brug nu 's prima in orde volgens bovenstaand advies, en er zal op beide oevers van de haven door 't nu zoo vaak gedupeerde publiek, heel wat minder gemopperd, gefoeterd, gezweet en ja vooral minder gevloekt worden.

***

*Scamp*, mijn piepjonge Fox-terrier met ze'n onschuldige toet, gaat er ventre à terre met mijn slof van door.

Nu moet ik er wel uitscheiden, graag of niet. Hoe komt toch al wat jong is in de hondenlijn aan die ongetemde vernielzuchtige passie voor ouwe sloffen? Konden die soepele vierpootertjes ouwe bruggen ook maar zoo vlug en radicaal om zeep brengen, ik stuurde *Scamp* morgen aan den dag naar de stad.

En dan?

Wel, dan kreeg ik misschien me 'n tunnel, want ge kunt toch niet naar den overkant zwemmen.

Ik geloof heusch, dat 't verstandig gezien is, nu 'n punt te zetten.

Scamp! Scampie!!! Hier met me slof!

Dat denk je maar!

JAN PAUL.

San Willibrord

Juni 12—23.

### Voetbal-Competitie-Wedstrijden 1922—1923. Stand der Clubs.

| Namen der clubs | gesp. | gew. | gel. | verl. | doelp. voor - tegen | pnt. | gem. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| *Sparta* | 9 | 6 | 3 | 0 | 12 -- 1 | 15 | 1,66 |
| *Volharding* | 9 | 6 | 1 | 2 | 22 — 4 | 13 | 1.44 |
| *Jong Holland* | 10 | 5 | 1 | 4 | 15 — 10 | 11 | 1.10 |
| *Progreso* | 10 | 3 | 3 | 4 | 4 — 8 | 9 | 0.90 |
| *Leonid.* | 10 | 2 | 2 | 6 | 7 — 11 | 6 | 0,60 |
| *Asiënto* | 10 | 1 | 2 | 7 | 2 — 27 | 4 | 0,40 |

### Mgr. Vuylsteke.

Onze Apostolische Vicaris MGR. VUYLSTEKE is na een lange reis langs de Antillen eindelijk den 22n Mei te New-York aangekomen.

Wel was Mgr. van plan den 9 Juni aan boord van de *Veendam* de reis naar Holland te maken. Doch bij de meer dan talrijke passagiers, die van uit Amerika tegenwoordig op een reisgelegenheid naar Europa zitten te wachten, was het nog lang niet zeker dat Mgr. met de *Veendam* zou kunnen vertrekken. En op de volgende booten *Rotterdam* en *Statendam* zijn reeds alle plaatsen besproken. Zoodat het nog onzeker is of Mgr. nog steeds in New-York zit, of reeds op reis is naar het Moederland.

### Pastoor Hartendorff.

Pastoor C. HARTENDORFF is door de Geneeskundige Commisfie in Holland goedgekeurd. Doch heeft tegelijk met nog 6 weken uitstel ook toestemming verkregen om de reis naar Curaçao via New-York te mogen maken. Half Augustus kunnen wij dus Z. Eerw. weer hier terug verwachten.

### Nieuwe kerk.

Onder zeer veel belangstelling van den kant der toeschouwers en parochianen is de vorige week Woensdag de eerste steen gelegd van de nieuwe kerk te Janwé, gelegen tasschen *Dominguito, Coral Specht en Klein Kwartier.* Dit gedeelte vormt een uithoek van de parochie Santa Rosa.

De plechtigheid werd opgeluisterd door de muziek van de jongens van *Scherpenheuvel*. De kerk zal worden toegewijd aan het H. Hart, en dit op verlangen van de parochianen zelf.

### Quarantaine.

Woensdagmorgen kwam het Stoomschip *North-American* hier voor de haven. Bij het onderzoek door den havendokter bleek een der bemanning in hoogen graad aan pokken te lijden, terwijl bij een paar andere schepelingen zeer verdachte verschijnschen der ziekte werden opgemerkt. Daarom werd het schip naar de Caracasbaai in quarantaine gezonden. Op verzoek van Dr. Bergmann, Chef van den Geneeskundigen dienst, hebben zich twee zusters van het St. Elisabeth's Gasthuis beschikbaar gesteld om deze zieken in de Quarantaine-inrichting van Caracasbaai te verplegen.

### „De Gacela."

Deze bekende goulet, vroeger op op Curaçao thuis behoorend, thans eigendom van den Heer Hector Ortiz te Maracaibo, is de vorige week Zondag door den hevigen wind en stroom op het eilandje San Carlos bij den ingang van het Meer van Maracaibo aan den grond geloopen. De toestand van het schip werd als vrij hopeloos beschouwd. De lading heeft men gelukkig geheel kunnen lossen en werd door het personeel van het fort van San Carlos daar ter plaatse opgeborgen.

Het stoombootje *Fuerte* van de Caraibbean Co. heeft tot tweemaal alle moeite gedaan om het schip vlot te krijgen, doch te vergeefs.

Daarna heeft de Heer A. A. Boom, agent van de K. W. I. M. alhier, die juist te Maracaibo was, en de Heer C. C Debrot, Directeur van het filiaal der Cur. Trading Co. aldaar de hulp aangeboden van de Stoomboot *Baralt*, die Dinsdag'smorgens naar [illegible] zou vertrekken.

Doch ook deze kon er evenmin in slagen en zette toen zijn reis naar Curaçao voort.

De lading werd aan boord van de goulet *Esperanza* overgeladen en te Maracaibo behouden aan wal gebracht.

De laatste berichten meldden, dat het schip nog geen lekkage bekomen had, maar nog onverandelijk vast zat, omdat er geen stoomboot van voldoende capaciteit beschikbaar was, om het schip los te krijgen.

### Daad van piëteit.

Op initiatief van den Heer W. M. HOYER en in samenwerking met den Heer L. CAMARENA, eigenaar van de gronden van *Cher Asile* op *Monteberde*, heeft zich een commissie gevormd met het doel het grafmonument (dat in staat van verval verkeert) van W. SCHMIDT, „majoor, commandeerende het bataillon artillerie staande armée No. [illegible] die op 18 Augustus 1819 alhier overleed en op *Monteberde* begraven werd" te herstellen.

Over dezen MAJOOR W. SCHMIDT kan men meer bijzonderheden lezen in de Historische Schets: *Curaçao in 1803—1804* van P. A. EUWENS, O. P. bladz. 52 en in *Verovering van Curaçao door de Engelschen op Nieuwjaarsdag 1807* in de *West-Indische Gids* Jg. I, pag. 247, van denzelfden schrijver.

### Nieuwe Spaansche boot.

Dinsdag kwam voor het eerst onze haven binnen de nieuwe Spaansche stoomboot *Manuel Arnus* van de *Compañia trasatlantica Española de Barcelona.*

Het schip meet 13.000 ton, is van de nieuwste systemen voor de veiligheid, comfort en weelde voorzien. Het heeft plaatsruimte voor 80 passagiers 1ste klas, 40 der 2e en 38 voor de 3e klas A. Bovendien kan het nog 1367 tusschendeks-passagiers herbergen. 's Anderen daags 's morgens omstreeks half zes vertrok het schip naar Puerto Colombia.

### Prohibitie en Scheepvaart.

Berichten in *El Boletin Comercial* van deze week meldden, zooals wij de vorige week voorspelden, dat de oppositie tegen de uitvoering der prohibitiewet aan boord van vreemde schepen in de haven van New-York reeds begonnen is.

De bemanning van twee Italiaansche stoombooten de *Argentina* en de *Alberta,* gemeerd aan de kade te Brooklyn, hebben verklaard, dat ze onmiddelijk het werk zullen staken, zoodra de drooglegging ook aan boord van hun schepen zou worden doorgevoerd.

Men vreesde voor ongeregeldheden aan boord der vreemde schepen.

De uitvoerders der wet leggen een groote bedrijvigheid aan den dag, zegt het telegram, maar zegt er niet bij, waarin die bedrijvigheid bestond.

### Villa „La Fama".

De Heer L. CAMARENA, agent alhier van de cigaretten *La Fama* van Sto Domingo, is door aankoop eigenaar geworden van de uitgestrekte gronden op *Monteberde*, waaraan hij den naam heeft gegeven van *Villa „La Fama"*. Deze terreinen omvatten de gronden vroeger bekend onder den namen van : *Rusthof, Chèr Asile, Saartje, Stuyvesant, Foei* en *Payen.* Sommige dezer namen hebben nog een historische beteekenis.

*Stuyvesant* of eigenlijk: *Stuyvesant's kerkhof.* Aldus genoemd naar den Directeur (Gouverneur) van Curaçao van 1643—1664, die tevens de laatste Hollandsche Gouverneur was van N.-Nederland (New-York) van 1647 — 1664,— *Stuyvesant* verloor bij een aanval tegen de Spanjaarden op St. Martin in 1644 een been. Volgens een op Curaçao bestaande traditie, zou het geamputeerde been van *Stuyvesant* op de als *Stuyvesants kerkhof* bekende begraafplaats bij *Monteberde* begraven zijn. (Aldus Hamelberg).

*Chèr Asile* was oorspronkelijk een oud landhuis daar ter plaatse. Toen in Mei 1862 hier een hevige pokken-epidemie uitbrak, die vooral in de Punda en op Pietermaai haar slachtoffers maakte, werd dit huis door het Gouvernement gehuurd om daarin de lijders af te zonderen. Destijds was dit erf op behoorlijken afstand van de woningen der bevolking gelegen. Daaraan is het te danken geweest, dat de ziekte op Otrabanda maar weinig slachtoffers gemaakt heeft. Op verzoek van het Gouvernement hadden zich de Zusters van het St. Elisabeth's Gasthuis beschikbaar gesteld om daar de zieken te verplegen. Van Mei tot einde December zijn daar zeven zusters met de verpleging der lijders voortdurend bezig geweest, waarvan er eene zelf door de ziekte aangetast reeds na 10 dagen overleed. In het geheel werden in die 7 maanden ongeveer 800 personen aangetast, waarvan 390 stierven. Ook in het Gasthuis werden sommige personen, die in mindere mate aan de ziekte leden of reeds herstellend waren, verpleegd.

Van Z. M. Koning Willem III ontving daarna Pastoor Kleckens, de stichter en Rector van het Gasthuis, een vleiend schrijven tot dankbetuiging voor alles wat hij en de Zusters voor de verpleging gedaan hadden.

Bij den orkaan van 1877 werd dit huis van *Chèr-Asile* verwoest en bleef de ruïne jarenlang de laatste herinnering van het verschrikkelijke lijden en de heldhaftige opoffering, waarvan dat huis de stomme getuige was geweest.

*Vianen* heeft, naar men beweert, dien naam te danken, aan een der vroegere R. K. Geestelijken, die in dat huis eenigen tijd gewoond heeft en het dien naam gaf ter eer van de stad in Holland, waar hij geboren was.

De andere namen van dit terrein roepen geen enkele historische herinnering in ons wakker.

Om nu weer op de genoemde *Villa „La Fama"* terug te komen, schijnt de tegenwoordige eigenaar de Heer CAMARENA grootsche plannen te hebben. Hij wil het geheele teerein, waarop reeds nu ruim 200 huisjes staan en gezinnen wonen; geheel in kleine perceeltjes verkavelen en verhuren om er door de huurders kleine woningen te laten bouwen. Het terrein is hoog en frisch gelegen met uitzicht op de zee en geheel Pietermaai.

Bovendien zullen er flinke wegen worden aangelegd, ook door auto's berijdbaar, zoodat de huizen in goed en geregeld verkeer blijven met het andere naburig stadsgedeelte.

Er is een begin gemaakt met den aanleg van een Tennisbaan, terwijl plannen voor een Sportterrein voor Base-ball en andere oefeningen mede in bewerking zijn.

Ook het Gouvernement interesseert zich voor dit plan en heeft reeds flinke wegen: nl. *Stuyvesant-weg, Chèr-Asile-weg, Rouville-weg, Koppel straat* en de verlenging van de *Oranjestraat* op dit terrein geprojecteerd.

Vooral aan geschikt terrein voor huizenbouw bestaat er een zeer groote behoefte, zoodat dit mooie plan hierin op alleszins bevredigende wijze te gemoet komt. Van onzen kant kunnen wij het mooie plan van den Heer Camarena niet anders dan toejuichen.

### Opening-Rifweg.

Op vriendelijke uitnoodiging van Majoor van Roggen mochten we gisteren morgen getuigen zijn van de officieele opening van den nieuwen verkeersweg over het Rif.

Achter den kogelvanger was de plaats der bijeenkomst. Tegenwoordig waren Zijn Exc. Gouverneur Brantjes en familie, Majoor v. Roggen en alle officieren met hunne echtgenooten, de Heer Bakker, Directeur van Openbare Werken, het geheele garnizoen met het muziekkorps, enkele verslaggevers en vele belangstellenden en nieuwsgierigen.

Nadat Majoor von Roggen Zijn Exc. en familie en overige Heeren en Dames verwelkomd had, gaf spreker aan de aanwezigen een kort overzicht van het werk, wat hier verricht is.

De werkzaamheden werden begonnen op 9 Januari en eindigden 14 Juni.

In dien tijd is er op 82 dagen gewerkt met ploegen van verschillende sterkte tot een totaal van 17.376 manuren, waarbij commandant en kader niet zijn inbegrepen. Als men dat werk tegen f 0.25 per uurloon berekent, zou dit alleen aan arbeidsloon reeds een uitgave van 4.344 fl. gevorderd hebben, zonder daarbij nog het hoogere loon voor opzichters enz in rekening te brengen.

Het navolgende werd verricht:

1o. Openkappen en rasseeren van nieuwe wegen op *Mundo Nobo* en het maken van nieuwe toegangen.

2o. Het maken van een dam door het Rifwater van 65 meter lengte.

3o. Het bouwen van een jukbrug van 31 meter lengte.

4o. Het aanleggen van den Rifweg over een lengte van een K.M.

Men hoort tegenwoordig zoo dikwijls beweren dat een leger in vredestijd zoo weinig nut afwerpt, doch hier heeft men het tastbaar bewijs van het tegendeel. Als er maar gelegenheid bestaat, kan de soldaat ook wel praktisch en nuttig werk verrichten. En zeker zou dit alles zonder de hulp der militairen niet tot stand gekomen zijn.

Spreker bracht daarom den hartelijken dank aan het Garnizoen voor dit werk, dat zij met zooveel opgewektheid hadden verricht, aan luitenant van Eijck van Voorthuizen voor de kundige leiding van het werk. Een speciaal woord van dank bracht spreker aan Sergeant Waube, die uit den troep naar voren trad, die nog veel meer gedaan had, dan hij moest doen, die ook toen de stoomwals op den weg aan het werk gezet werd, als chauffeur gefungeerd had, en ook buiten den gewonen werktijd nog op andere uren dat werk had voortgezet.

Om dat voorbeeld van werkzaamheid en hulpvaardigheid te eeren brengt Spreker hem daarom nog bijzonderen dank en stelt hem een kistje sigaren ter hand als bewijs van erkentelijkheid.

De aanleiding dat deze mooie verkeersweg is tot stand gekomen was eigenlijk een verzoek van den Directeur van Op. Werken, die gaarne een verbindingsweg zag tusschen *Mundo Nobo* en het *Rif*, om zoodoende op gemakkelijker wijze de koraalsteentjes, het materiaal voor wegverbetering, dat in overvloed op het Rif te vinden is, te kunnen aanvoeren.

Dat deze verkeersweg reeds door het publiek ten zeerste geappreciëerd wordt, blijkt reeds genoegzaam hieruit, dat reeds lang vóór de opening door honderden auto's, fietsen en wandelaars van dezen weg gebruik is gemaakt. Daarom heeft het eigenlijk ook geen zin dezen weg nog te openen, maar de Majoor vond het beter een anderen titel te geven aan deze plechtigheid n.l. het geven van een naam aan dezen weg, en hij vond geen beteren, geen eenvoudiger naam, die ook meer in den smaak van het publiek zal vallen, en die meer als van zelf spreekt n.l. den naam van *Rifweg.*

Mejuffrouw CL. BRANTJES werd daarna uitgenoodigd dat naambordje te onthullen waarbij de muziek haar eerste tonen liet hooren.

Ten slotte bracht spreker nog zijn oprechten dank aan den Heer Bakker, Directeur van Openb. Werken voor diens medewerking, het beschikbaarstellen van de noodige gereedschappen, werktuigen en materialen, en voor zijn deskundig advies.

Daarna werd de champagne rondgediend en bracht de Gouverneur, een dronk als hulde aan Majoor, officieren en 't garnizoen voor het werk door hen tot stand gebracht. Al geeft de naam van *Rifweg* ook niets te kennen omtrent de afkomst en oorsprong van dezen weg, toch hoopt hij, dat bij de burgerij steeds in de herinnering zal blijven voortleven dat deze weg alleen door de militairen werd aangelegd en tot stand gebracht.

Hier nam het officieel gedeelte van de plechtigheid een einde.

Tot besluit kunnen we hier nog aan onze groote bewondering voor het werk der militairen uiting geven. Wanneer men ter zijde van den weg, de kuilen en gaten en de bergen van koraalsteentjes ziet, krijgt men eerst een goed idee, hoe ook deze weg er vroeger uitzag. Over de geheele lengte is deze weg minstens zoo goed als de beste rijweg in de buitendistricten. Meer westelijk is hij bovendien met afval van den kalkoven verhard, en is daar zelfs van een prachtige structuur.

Als rij- en wandelweg is deze weg bijzonder aan te bevelen, daar hij vlak langs zee loopt, bijzonder frisch en bovendien geheel stofvrij is.

De geheele toer van het Brionplein langs de Breedestraat, Roode Weg, Mundo Nobo over de nieuwe brug, langs dezen Rifweg terug naar het punt van uitgang is in bedaarde wandelpas juist een uur gaans en in den namiddag tegen 5 à 6 uur een aangename, opfrisschende verpoozing.

### Officieele berichten.

De adjunct commies J. M. S. van Eps, van verlof teruggekeerd, is in activiteit hersteld en belast met de betrekking van ontvanger op Aruba.

Aan den districtmeester van het 2e en 3e district alhier C. P. de Haseth is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend; en de commies ter Gouvernements-Secretarie M. Bartels Daal is tijdelijk met die werkzaamheden belast.

Aan den beambte J. W. S. Beaujon, werkzaam ter Administratie van financien, is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

De onderwijzer eerste klasse H. J. Vooren tijdelijk werkzaam aan de Wilhelminaschool en tijdelijk belast met de functien van hoofd dier school, is van die werkzaamstelling en functien ontheven en overgeplaatst naar de Hendrikschool.

Aan de hoofdvlechster aan den leergang voor hoedenvlechten te Otrabanda Mevr. A. J. de Jong de Graaf is tot herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

### Verbrand.

Gisterenmorgen werd in het St. Elizabeth's Gasthuis een vrouw binnengebracht uit de Heerenstraat, van wie bij het melkkoken door middel van een spiritus-lampje haar kleeren in brand raakten en daarbij ernstige brandwonden opliep.

### De West-Indische Gids.

*Inhoud der Mei-afl.* Verslag van een reis naar Hendriktop (Boven-Saramacca), door J. W. Gonggrijp en G. Stahel (met kaart en platen). — Een en ander over den financieelen en economischen toestand der kolonie Curaçao door A. B. J. Prakken. — Opbouw door Tj. Pyttersen. II. Minder zware en lichte gronden. Het arbeidsvraagstuk. — Kort verslag voor lepra-bestrijding, gehouden te Rio de Janeiro van 1—6 October 1922, door Jhr. L. C. van Panhuys. — Iets over de oude West-Indische munten, door W. K. F. Zwierzina. — Drankverbruik in Suriname, door S. van Deventer. — Boekbespreking door H. D. B. (Mrs. C. Clementi, Through British Guiana, to the Summit of Roraima.)

### Reisverhaal.

In de laatste nummers van het *Koloniaal Weekblad* begint Mevr. LANDHEER—DONSELAAR een nieuw reisverhaal getiteld: *Van Panama naar Costa Rica,* welke reis volbracht werd in September 1922. Ook dit verhaal is al even intersesant en bekoorlijk als de vorige en getuigt van een buitengewoon scherpe opmerkingsgave.

## Politieke film.

XX.

In de Italiaansche stad Turijn heeft onlangs een algemeene vergadering plaats gehad van de „partido populare", de volkspartij, wier leider is de katholieke priester Don Luigi Sturzo.

Motief voor deze bijeenkomst was een beslissing uit te lokken, over de vraag of het voortbestaan der Volkspartij nog wel zin had, nu het fascistisch regiem, dat in vele punten overeen kwam met de beginselen der partij, aan de regeering was gekomen. Zooals men weet bestond de partido populare grootendeels uit katholieken, ofschoon uit hoofde van haar niet-confessioneel karakter, ook andersdenkenden tot het lidmaatschap konden worden toegelaten.

Op deze vergadering werd met groote meerderheid van stemmen besloten de autonomie der partij te bewaren als noodzakelijk voor het sociale en parlementaire evenwicht van het politieke leven in Italië en werd het voorstel afgestemd tot samensmelting met of nauwere aansluiting bij de fascistische partij. Don Sturzo zette in een gloedvolle rede de beweegredenen hiervan uiteen. Zich stellend op het standpunt, dat „gouverner c'est prévoir", wees hij vooral op de politiek der toekomst. Het fascisme is een belangrijke factor, aldus gaf hij toe, en heeft zich tot achter de regeeringstafel weten te plaatsen, doch de vraag is: zal het blijvend zijn?

Daar Mussolini er naar streeft het ware patriotisme, de discipline en de wettelijkheid te herstellen, is er een vruchtbare samenwerking mogelijk tusschen de populari en de huidige regeering. Doch dit sluit geenszins in, dat de Volkspartij haar eigen karakter erbij moet inboeten; integendeel zij wenscht haar vrijheid, haar eigen beginselen en persoonlijkheid met kracht en energie te handhaven. Geen gebondenheid of schijn van slavernij, maar in volle vrijheid willen en kunnen de populari aan deze regeering deelnemen. Deze vrijheid van rechten gaat uit boven de wisselende en voorbijgaande menschen en partijen. Het zou immers een dwaze verdraagzaamheid zijn, zoo ging hij voort, wanneer een bestaande partij zich uit bescheidenheid moest gaan overgeven aan een toevalligen overwinnaar. Zonder de beginselen van het fascisme over te nemen kan de Volkspartij het toch steunen door vrijwillig mede te werken om dezelfde idealen te verwezenlijken en daarom staat zij vriendschappelijk tegenover het program van deze regeering. Daar het fascisme middel is en geen doel, wil de partido populare het doel stemmen zonder gedwongen te zijn dezelfde middelen te gebruiken.

Don Sturzo sprak verder nog over het niet-confessioneel karakter der partij; haar politiek is niet de godsdienst, maar de bevordering van het algemeen welzijn der Italiaansche natie. Wel beschouwt zij den godsdienst als het noodzakelijk levensbeginsel zoowel voor het individu als voor de gemeenschap. Maar godsdienst en politiek is niet hetzelfde; de partij is derhalve geen uitvloeisel van eenig kerkelijk organisme, ook spreekt zij niet in naam van de Kerk. Steeds heeft het Vaticaan dan ook ondubbelzinnig verklaard zich niet in te laten met de politiek of zich te mengen in den partijstrijd van Italië.

Ofschoon de fascistische pers den moed van Don Sturzo prees, omdat hij zoo ronduit had durven spreken, was Mussolini geenszins met het besluit der populari ingenomen. Toen de 4 leden der Volkspartij, die een ministerportefeuille in zijn kabinet beheerden, hem hun ontslag aanboden omdat zij het regeeringsplan niet onvoorwaardelijk konden onderschrijven, aanvaardde de premier dit ontslag en hief deze vier posten op, zooals hij opgaf: uit bezuiniging. De werkzaamheden werden over de andere departementen verdeeld.

* * *

Op de Turijnsche vergadering gebeurde er nog iets; het kwam tot een scheuring in de partido populare. Verschillende leden wilden zich geheel en al scharen achter de regeering van Mussolini en meenden, dat een samensmelting met diens partij eisch was van het oogenblik. Anderen, wien de niet-confessioneele grondslag der populari steeds een doorn in het oog was geweest, wenschten een principiëele organisatie op confessioneele basis. Door hen werd gevormd een nieuwe partij, de „Unione Nazionale", die voorgaf *de* partij der Katholieken te zijn. Als program ontvouwde zij het streven om naast de belangen van het vaderland die der Kerk te verdedigen. Wijzend op de kracht van den godsdienst bij het behalen der overwinning, willen zij Italië, nu het rust heeft gevonden, die hooge bestemming doen bereiken, door de Voorzienigheid gewild en aangeduid in de geschiedenis. Met kracht zal de partij strijden tegen het socialisme en die groepen, welke het eigenbelang stellen tegenover het heil van den staat.

Openlijk eischen zij voor de kerk alle vrijheid overeenkomstig haar waardigheid en de hooge moreele zending die zij heeft te vervullen.

* * *

In het bezette Roergebied treden de Fransche autoriteiten met de grootste willekeur op en storen zich niet aan protest-nota's noch aan internationale gebruiken. Zoo had de gezantenraad in Duitschland een Rijkscommissariaat ingesteld met zetel te Coblenz. Deze ambtenaar was bemiddelend tusschen de Duitsche bevolking en de bezettingsautoriteiten; bij hem konden dus de Duitschers in het Roergebied hun klachten over een en ander indienen en vandaar werden deze aan de Fransche machthebbers medegedeeld. In den oorlog van 1870 verbleef een Fransch hooggeplaatst ambtenaar steeds in het hoofdkwartier van Generaal Manteuffel in den Elzas totdat de vrede definitief was gesloten. Ofschoon nu van den gezamenlijken gezantenraad (dus ook van de vertegenwoordigers van Engeland en Italië) zijn agreement te hebben ontvangen, is deze Rijkscommissaris door de Franschen ontslagen, zijn ambt opgeheven en hem tot verblijf het bezette gebied ontzegd, omdat hij „de belangen der bevolking te veel behartigde." Een ondankbare taak voorwaar waarbij ilcht een of andere karaktervaste houding als provoceerend kan worden uitgelegd... De hond en de stok.

Gelijk men weet had de firma Krupp te Essen bij het verschijnen der Fransche troepen den arbeid in de fabrieken doen stopzetten om niet in dienst van den vreemden indringer te werken. Wegens dit feit zijn zij aangeklaagd en ontspon zich het Krupp-proces dat als volgt is geëindigd: Krupp von Bohlen und Halbach werd veroordeeld tot 15 jaar gevangenisstraf plus 100 millioen mark boete; de directeur Bruhr 10 jaar gevangenisstraf en 100 miljoen mark boete; de directeur Hartwig 15 jaar plus dezelfde som, evenzoo de heer Testerlen, onderdirecteur. De niet verschenen directeuren Scheffer, Baur, Kuntz en Schraepler elk tot 20 jaar gevangenisstraf en 100 miljoen mark boete. De [illegible] om den heer Krupp von Bohlen, die voor zaken te Berlijn vertoefde, op te roepen om als getuige te verschijnen; toen hij aankwam deelde men hem mede, dat hij gearresteerd was.

In dezelfde dagen overvielen twee beschonken Fransche soldaten drie vreedzame burgers en drie katholieke geestelijken en beroofden hen van het geld, dat zij bij zich droegen; de Fransche commandant veroordeelde beide soldaten tot 15 dagen gevangenisstraf. O, die blinddoek van Vrouwe Justitia.

Het protest der Duitsche Regeering over dit schandalig vonnis der Kruppdirectie werd natuurlijk door de Franschen terzijde gelegd; op het verzoek om in hooger beroep te gaan werd zelfs geantwoord dat men er geen termen voor aanwezig achtte. Onder sterke begeleiding van Fransche cavallerie en infanterie werden de directeuren, allen afzonderlijk gehouden, per auto naar de strafgevangenis te Dusseldorff, later naar Durendorff overgebracht. In de Krupp fabrieken deden de bedrijfsleiders biljetten aanplakken waarin een dringend beroep op de arbeiders werd gedaan om de gevoelens van gerechtvaardigde verontwaardiging te onderdrukken en hun kalmte en bezonnenheid te bewaren.

* * *

De Duitsche nota, begin Mei aan de geallieërden aangeboden, en die wij de vorige maal hebben gepubliceerd, is — wat te voorzien was — door Parijs ongunstig ontvangen.

Reeds eenige dagen later had de Fransche ministerraad het antwoord opgesteld, dat door België werd goedgekeurd en als een gezamenlijke nota door de beide wapenbroeders aan den Duitsche gezanten te Brussel en Parijs overhandigd.

In hoofdzaak steunt de weigering tot accepteeren op de volgende motieven. De regeeringen van Frankrijk en België zullen geen enkel Duitsch voorstel overwegen zoolang het verzet in het Roergebied voortduurt. Tegen alle beweringen van Berlijn in houden zij vol dat de Duitsche regeering de bevolking tot verzet heeft aangespoord en gedreven. Zoolang het leven van officieren, soldaten, douane-beambten en spoorwegpersoneel blootstaat aan aanslagen, zooals den laatsten tijd veelvuldig voorkomen, willen de Fransche en Belgische regeeringen geen enkel onderzoek van quaesties ter hand nemen.

Over de voorstellen zelf klonk een beslist: onaannemelijk. Herhaaldelijk hebben beide regeeringen verklaard, dat niet kunnen toestemmen in een vermindering van hun eigen vordering en zelf wanneer zij zich gedeeltelijk kunnen compenseeren door de onderlinge schrapping der intergeallieerde schulden, zij toch genoodzaakt zijn het restant te innen ten einde zich te herstellen van de ontzettende verwoestingen, ontstaan door de Duitsche invasie. Reeds had Frankrijk voor dit herstel 100 miljard franc en België 15 miljard aan Duitschland voorgeschoten.

Frankrijk zal dan ook geen basis voor de besprekingen aanvaarden, die afwijkt van den op 6 Mei 1921 vastgestelden betalingsstaat. Dit bedrag is door Duitschland formeel aanvaard en het akkoord (te Londen) onderteekend. Deze overeenkomst bepaalt dat ten bate van de geallieërden A- en B- obligaties zullen worden uitgegeven ter waarde van 50 miljard goudmark. Van zijn aandeel, dat 26 miljard bedraagt, zal Frankrijk geen vermindering toestaan tenzij andere geallieërden een vermindering hunner vordering overwegen, door wijziging van hun aandeel-percentage of door toekenning van Fransche prioriteiten. De annuleering der C-obligaties zal eerst dan worden goedgekeurd indien Engeland en Amerika hun schuldbewijzen op Frankrijk vernietigen.

Duitschland schakelt het verdrag van Versailles geheel uit en wijst op de noodzaak een andere overeenkomst te sluiten, die een moreele, economische, politieke en militaire revanche voorbereidt. — De regeeringen van Frankrijk en België, zoo besluit de nota, zullen de bezette gebieden aan den Roer eerst ontruimen, wanneer en naarmate van de gedane betalingen en zekerheid der waarborgen.

***

In Engeland werd de Duitsche nota met meer welwillendheid ontvangen, hoewel men ze ook daar niet voldoende achtte. Men was niet tevreden over een afzonderlijk verzonden antwoord door Frankrijk en België, daar, zooals de kanselier van de schatkist, Baldwin, in het Lagerhuis zeide, de Duitsche nota aan de geallieërden gezamenlijk was gericht. De meest natuurlijke handelwijze ware [illegible] meenschappelijk antwoord op gegeven hadde. Nu moest Engeland met Italië een afzonderlijke nota inzenden.

Lord Curzon, die in een rede te Londen alle hoop op een vergelijk nog niet opgaf, noemde iederen stap welkom al was hij nog zoo gering en onmerkbaar; hij meende dat Cuno de deur nog niet in het slot had geworpen.

Churchil hield een rede te Dundee, waarin hij aandrong op een spoedig herstel van Duitschland. De Engelsche laborpartij vond in het Duitsche aanbod een geschikte basis voor verdere besprekingen. Van meening dat het herstelvraagstuk niet opgelost kon worden zoolang verdere onderdrukking van Duitschland het doel schijnt, wenschte de partij dat onmiddellijk werd vastgesteld wat het „Reich" kan betalen opdaf een internationale leening kon worden uitgeschreven onder garantie der Duitsche industrie en onmiddellijk een aanvang kon worden gemaakt met de betaling aan de geallieërden.

In de officieële antwoord-nota legde de Engelsche regeering hare teleurstelling aan den dag over den ongunstigen indruk welke de Duitsche voorstellen op de Britsche regeering hadden gemaakt. Dit had Berlijn kunnen voorzien en derhalve had men zich daartegen moeten vrijwaren. Noch in vorm noch in inhoud kwamen de voorstellen overeen met wat de Britsche regeering met reden had mogen verwachten in verband met de mededeelingen welke zij meermalen aan Duitschland had doen toekomen en in verband met de uitnoodiging welke Curzon vóór korten tijd tot Duitschland had gericht.

Ook Italië antwoordde dat een nauwkeurig onderzoek van het aanbod de regeering had overtuigd dat de voorstellen geen basis voor definitieve besprekingen konden uitmaken. Japan hoopte dat spoedig een nieuw aanbod een minnelijke regeling zou vergemakkelijken; Amerika zweeg stil.



STAAT van het aantal vaartuigen, die het eiland CURAÇAO in de maand Mei 1923 aandeden, met de vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat.

| | ZEILSCHEPEN. | | | STOOMSCHEPEN. | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | INHOUD IN $M^3$. | | | INHOUD IN $M^3$. | |
| | Aantal | Bruto | Netto | Aantal | Bruto | Netto |
| Maand Mei 1923 | 94 | 26.659 | 24.301 | 139 | 626.720 | 347.718 |
| Vorige maanden | 404 | 73.842 | 66.449 | 434 | 2.046.744 | 1.162.411 |
| Totaal | 498 | 100.501 | 90.750 | 573 | 2.673.464 | 1.510.129 |

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en de visscherij.



Bekendmaking.

De verkoop van Juweelen en van Gouden en Zilveren voorwerpen, ter Spaar- en Beleenbank van Curaçao beleend van den 1sten Juli 1921 af tot en met 31 December 1921, onder **No. 9328 B** tot en met **No. 7914 C,** zal plaats hebben op Donderdag den 21 Juni a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao den 9e Juni 1923.

De Voorzitter
6 H. J. Cohen Henriquez.

De Heer en Mevrouw
Sprockel-Mommers
geven hiermede kennis van de geboorte van hun zoon,
Johannes Christiaan Cornelis.

Curaçao, 11 Juni 1923.